

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FUGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nyitány: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — áll.
Védély: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 áll.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Osapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Folytatják a komédiát és tragédiát szeretőnek belőle csinálni minden áron. No már pedig az nem fog sikerülni.

Az igaz, hogy Kovács Gusztáv volt főispánt megverte a haragjában féket vesztett néptömeg, de rajta csupán csak könnyű testi sértés vétségét követték el, amiért azonban még panaszt sem emelt, az ismeretlen tettesek ellen.

Mit akar tehát a kormány a kiküldött fiók darabantakkal a kormány-biztossággal? Nincs itt szükség a katonai erőre, a csendőrszuronyokra, hiszen nincs itt ki ellen alkalmazni? *Olyan csend és rend, oly tökéletes személy és vagyonbiztonság van Debreczenben, mint még soha!*

E hó 6 án lesz a függetlenségi és 48-as párt bálja. Ez a bál hatalmas tüntetés lesz a polgárságnak a mellett, hogy itt békés, nyugodalmos élet van — és farsang. És azért nincs szükség arra, hogy a kormány is farsangi komédiát rendezzen.

Legyen ott a párt bálján minden debreceni polgár, mulasson, vigadjon kedvére. Eöbe nincs beleszólása még a kormánybiztosnak sem. Boda Dezső kormánybiztos mindenkit felfüggeszthet, de akármilyen tehatalommal jön is Debrecenbe, a farsangot nem képes felfüggeszteni.

Adjanak találkozást egymásnak a polgárcsaládok a függetlenségi és 48-as párt farsangnyitó bálján, az „Arany Bika” termében január 6-án.

Az erőszak sohasem vezetett jóra. Ime a bizonyítéka. A népharag kitörésére a darabont-kormány még nagyobb erőszakkal felel. A néhány pofonért, amely a megyefőnök arcán elesett, az egész város lakosságának szenvedni kell.

Ami megtörtént, azt visszacsinálni, meg nem történné tenni nem lehet, de a polgárság méltóságát, békés magatartása sokat használhat, mert ha a kormány látni fogja, hogy itt csend, rend és nyugalom van, bizonyára fel fogja oszlatni a kormánybiztosságot.

De azért mulatni szabad, sőt kell is.

Itt a farsang. A jó tréfáknak és ötleteknek mindig volt és lesz keletje. Hát mulassunk is kedvünkre, mintha itt se volna a darabont kirendeltség.

Ostromállapot.

Szörnyű napok virradtak nemes és Debrecen városára. — Kormánybiztost küldtek felülről a városba dr. Boda Dezső budapesti rendőrtanácsos személyében, aki szép szál barna ember, nagyon szimpatikus megjelenésű, de erélyességéről messze híres.

Ez az ember volna hivatva „rendet” csinálni Debreczenben és megtorolni Kovács Gusztáv ellen elkövetett sérelmeket.

Rendcsinálásra nincsen szükség, mert talán még a legbékésebb időkben sem volt olyan rend Debreczenben, mint éppen most. A nép dűhe lecsillapult és a lakosság tompa fásultságba merült. Mindenki végzi a maga dolgát, a hivatalokban rendesen dolgoznak, az utcákon sűrű-forog a nép, a kávéházak telve, csupán a katonaság fázik kűnn a Piacon. Hogy miért nyomorgatják azokat a szegény katonákat, a jó ég tudná megmondani.

Debrecen népe! Bécsnek még mindig élénk emlékezetébe van Debrecen városa. Nem felejtették még el 1849 április 14-ét.

Most ismét történt valami Debreczenben. Megverték a törvénytelen kormány által ideküldött főispánt: Kovács Gusztávot.

Ez a sajnálatos dolog megtörtént volna mindenütt, ahova a Fejérváry kormány főispánt küldött. Hogy tényleg sehol máshol tetteleg nem inzultáltak a főispánokat, annak oka egyedül az volt, hogy akár a pestmegyei, akár az ungi, vagy más új megyefőnök a legmesszebb menő intézkedéseket tette meg, személyes biztonsága és testi épisége megvédésére.

Tömeg, csöcselék mindenütt van. A csöcselék mindenütt vérszomjas és botrányokat rendez. A csöcseléket sehol

a világon valamitől visszatartani, megfékezni nem lehet, nem lehet pedig semmikép akkor, amikor látja és érzi fenségét és a dűhének objektuma vele szemben teljesen tehetetlen.

Nagyon sokan akadtak Debreczenben, akik saját életük veszélyeztetésével, testükkel védelmezték Kovács Gusztávot és tisztára ezeknek az embereknek köszönhető, hogy a megyefőnök apró sérülések árán megszabadult a lámpavastól.

Az a piszkos, ócska halottas kocsi pedig csak jelképe akart lenni a törvénytelen kormány által kinevezett főispán erkölcsi halálának. Nem gondolt arra senki, még legmerészebb álmaiban sem, hogy a feldűhődött tömeg, melynek fenyegető magatartása spontán megnyilatkozás volt tényleg a gyász-kocsin fogja behozni a városba Kovács Gusztávot. Ez a bevonulás volt tulajdonképpen életének megmentője, mert a nép dűhe nagy részben lecsillapodott és már nem szomjuhozta vért a megdöglötlen megyefőnöknek.

A gyász-kocsi a törvénytelen kormányt és annak mindenre kapható közegeit akarta jelképileg megbélyegezni.

Az eset megtörtént. Kovács Gusztávot, mint embert, aki testi fájdalmakat állott ki sajnáljuk, szánjuk, ártatlan családjá iránt pedig emberi részvétellel vagyunk, azonban a feldűhődött tömeg által elkövetett testi sértés cselekményéért bünbakokat keresni nem helyes dolog. Amit a nép tett, azért egyes embereket felelősségre vonni nem lehet. Nem pedig azokat, akik saját testi épességük veszélyeztetésével csillapították a nép dűhét és védték meg Kovács Gusztáv életét. Ostrom alá fogni egy békés várost, ahol minden csendes, ahol még csoportosulás sincsenek, tőrhetetlen.

Polgártársaim! Ez ellen nekünk debreceni polgároknak tiltakozni kell!

— Ék —

Mesés olcsó árakban lehet most a Gerő férfi és flu ruha nagy áruházában vásárolni. Debrecen, Plac-utca 61. sz. a. Az újonnan épült 3 emeletes Fischer-palotában, Szent-Anna-utóval szemben.

Széchenyi-utca 42. Hrabéczi Antal ruhafestő és vegyszeti tisztítóintézete.

Statárium és kormánybiztos.

Írta: dr. Kardos Samu.

Dr. Boda Dezső, az ügyvivő kormány által Hajdúvármegye és Debrecen város törvényhatóságának területére kirendelt kormánybiztos ma délelőtt kilenc órakor vonult be egy két lovas kocsin, melyet egy század huszárság vett körül. Az egész főtér jóformán néptelen volt a bevonulás alkalmával; ennek oka valószínűleg az, hogy a reggeli lapokban már úgy volt feltüntetve a dolog, mintha a kirendelt kormánybiztos még az éjjel megérkezett és bevonult volna. De másik oka az is lehetett, hogy a reggeli lapokban az a hír is közölve volt, hogy a kirendelt kormánybiztos nyomban megérkezése után felfüggeszti az egész városi tisztikart és kihirdeti a statáriumot, a rögtönítélő bíróságot.

Ahhoz a kérdéshez, hogy miért vállalta el Kovács Gusztáv a vármegye és városi főispánságot és ha elvállalta miért volt oly meggondolatlan, hogy a nép előtte ösmert dühének önmagát és testi biztonságát vakmerően kitette és hogy Debrecen város rendőrfőkapitányának ösmert erélyessége és tapintata (?) vajjon megtudta volna-e gátolni azt a csufos és fájdalmas vesszőfutást, melyben ennek a szegény szerencsétlen megyefőnöknek része volt, s a melyet mint ember magam is végtelenül sajnálok, szólni ezuttal és alkalommal nem kívánok. De azt nem hagyhatom megemlítés és ófogat nélkül, vajjon médjában és hatalmában áll-e a most kirendelt kormánybiztosnak vagy bárki másnak Debrecenben, vagy az országnak bármely részében statáriumot a rögtönítélő bíróságot kihirdetni.

Mert régi törvénykezési eljárásunk szerint is a statáriumot csak a belügyminiszter, csak rablásra, gyilkosságra és gyújtogatásra rendelhetette el, husz éven felüli egyénekre és ezt is mindenkoron csak az

illetékes megye vagy város — törvényhatóság felterjesztésére és kérelmére — hivatalból. Tehát feltűről régi eljárásunk szerint is soha statárium elrendelhető nem volt. De ettől eltekintve statáriumot-rögtönítélő bíróságot 1900 évi január hó elsőjétől kezdve Magyarország területén többé senki, tehát sem a kormány, de még maga Öfelsége a király sem rendelhet el.

Nem pedig azért, mert az Ö felsége által 1897. évi augusztus hó 25. ikén szentesített vagyis a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvény 27-ik paragrafusnak 12. ik bekezdésében a legnagyobb világozottsággal és határozottsággal ki van mondva, hogy a bűnvádi perrendtartás életbeléptetésének napjával, vagyis 1900 évi január elsőjével — örökre hatályukat veszítik a magyar királyi igazság- és belügyminisztereknek az 1886. évi november 5-én, 1873. évi november 8. án, 1871. évi május 9. én, 1876. évi január 19. én és 1879. évi december 19. én a rögtönítélő bírósági eljárásra vonatkozó összes intézkedései és rendeletei.

Debrecen népe tehát nyugodt lehet, hogy statáriumot, vagyis rögtönítélő bírósági eljárást felette tartani nem lehet. Golyótól és akasztófától még nincs mit félnünk. Sőt még más kivételes bíróság elé sem lehet senkit sem állítani, mert másik szentesített törvényünk, vagyis az 1869. évi IV. törvényeink 20-ik szakasza szerint senkit a maga törvényes bírójától elvonni nem lehet. Azt hiszem, hogy igénytelen soraim egyrészt arra fognak szolgálni, hogy a tulizgatott kedélyeket lecsillapítsák, de másrészt figyelmzettetésül is fognak szolgálni arra nézve, hogy senki a törvény rendes korlátait azért át ne hágyja, mert hiszen a lázadást, zendülést és hatóság elleni erőszakot a rendes bíróságoknak is van módjukban és hatalmukban ilyen kivételes időkben a rendesnél nagyobb

szigorral fenytetni, és ezt ha kell bizonyára meg is fogják tenni. A törvény és a törvényes álláspont volt mindenkor a magyar nemzetnek a legnagyobb fegyvere és megvívhatlan erőssége, ezek egyikéi sem szabad könnyelműen eldobni vagy csak kockára is tenni.

Haladó betyárok.

Írta: Tomeri Jenő.

Egyik vármegyében „haladó betyár“-nak nevezték el az installáló megyei főnököt Találókban nem is nevezhették volna el ezeket a száználmas politikai prostituált egyéneket.

Mig olvasom a lapokban a sötét, kétes egzisztenciájú neveket az új megye főnökről, agyamban lázas lüktetéssel kavargognak a gondolatok: vajon, — honnét teremnek gomba módra ezek a sok lelketlen hazáárulók?

Ennyi dudvát, salakot, piszkot egyrakáson látni, csak a szemétdombon lehet. Vajon mennyibe fog kerülni az országnak, amíg ezt a szemétdombot eltakarítja, az Isten a megmondhatója.

Amig szemléljük az eseményeket, látjuk, hogy a történelem csodálatos módon megismétlődik.

Voltak a multban is szédelgő gazemberek a maihoz hasonlóak, a kik a nemzet letörésére vállalkoztak. A negyvennyolcas dicső félisteneknek ma is vannak képmásai, ép úgy, mint a hogy akadnak politikai gazemberek is.

De amig a nemzeti küzdelem minden harcának lépését az ország igaz hálája kíséri, addig a Lazbergek, Pongrácsok, Kubinyi Gézák, Szóts Pálok, kis és nagy miszák csufos szerepléseit közmegevetéssel nézi a nemzet.

Fölvan jegyezve a történelem lapjain, hogy azokkal a gazemberekkel, a kik a maihoz hasonló földadatokra vállalkoztak a mult század elein — éppen úgy elbánt velük az igazságos sorsnak bosszuálló keze, mint a hogy elfog bánni ezekkel is.

Hiába a darabont kormány minden intrikája, az öntudatra ébredt nemzeti erő viharzó hullámait elfojtani többé nem lehet.

Bocskay hadi népe.

(Dr. Boldizsár Kálmán tanulmányáról.)

I.

Nagyon érdekes, nagyon értékes tartalommal jelent meg Debrecen város címerképes nagy naptára, a Debreceni Képes Kalendárium. Az izléses és művészies kiállítás a sok évszázados városi nyomda magas színvonalon álló fejlettségét, eszményi gazdag nyomda berendezését dicséri a nyomdai művezetés kiváló szaktudása mellett. A gazdag szellemi tartalmat pedig jeles nevű szerzők illesztették egybe és emelték irodalmi becsü művé a hasonlatos nyomtatványok között.

Ez az 1906. ik évi Debreceni Képes Kalendárium, a mely tanulságos és élvezetes nagy könyv: igazán potomnak mondható esekély 1. koronáért kapható s mind hazafias, mind tudományi, mind irodalmi értékénél és tartalmánál fogva megérdemli a részletesebb méltatást és a legtömegesebb pártolást, de most e sorok írója csak diszesen bekötött könyvben megjelent egyik nagyobb érdekű, nagyobb jelentőségű történelmi tanulmányt szándékozik foglalkozni, mert ez a többnyire terjedő tanulmány a magyarország egyik kiváló részét, a hadviselő hajduk hajdani történetét és törzsalapító őseit örökíti meg, sorolja fel olyan lelkes, sokoldalú tanulmányozásával, mely — hajdukról lévén szó — páratlanul mondható.

„Bocskay hadi népe“ címen debreceni szerzőny, de az elismerésre annál érdemesebb tollforgató, a szürke „Calamus dr.“ írói név alá rejtő Boldizsár Kálmán doktor, debreceni író szerzette ezt a több ivre terjedő tanulmányt, a ki maga is a nagy Bocskay István által nemesített, illetőleg megerősített

egyik régi magyar nemes családból származik és büszkén vallja magát vörnek nagy Bocskay István fejedelem hadinépéből. Ez magyarázza meg, hogy az avatott tollú író nemesek széles alapu tanulmányt áldozott e művecskének, de az ügyiránti lelkes szeretettel küzdötte le a nehézségeket, melyek a hajduk Bocskay hadinépének multjára vonatkozó adatok szétszórtsága, rendezetlensége, hiányosságai miatt a lelkiismeretes kutató előt lépten-nyomon felmerülnek. Haj, mert a hadviselések ama dicső korszakában inkább kardjának, hattollas buzogányának épségben, kézügyben való tartására, mintsem hogy avatag írásaira, multunkat feltáró leveles ládáira ügyelt a szegény bolygó, hazájában árva magyar.

Tehát el kell ösmerni, hálással kell fogadni a doktor Boldizsár Kálmán nagybecsű, alapos történelmi munkáját, a mely nemcsak általánosságban vet Bocskay dicső hadi népére és a hajdukra történelmi áttekintést, hanem a lehetőség szerint felsorolja azokat a törzsalapító vitézeket, akik Bocskay zászlója alatt a magyar szabadsáért küzdöttek, akik nemesek lovagi címere levelet, de földet, máig is fentlévő tüzhelyet szereztek századunkig leszármazott ivadékaiknak.

A történelem lapjai az 1606. -dik esztendőt hirdetik s dicsőítik a nagy Bocskay esztendejének, midőn az aratott diadalok után megpihent a fejedelem és vitézeinek a Korponai gyűlésen a kiérdemelt hősi borostyánt, a buzatermő áldott földet olyan atyai kézzel, olyan nagy jövőbe látással osztogatta. Ennek az esztendőnek háromszázados fordulóját a rákkövetkező évben ünnepeleljük, tehát erre való tekintetből is alkalomszerű a doktor Boldizsár írása.

II.

A Boldizsár féle tanulmányból minket hajdukat és hajduságiakat főképen a hajdukra vonatkozó adatok gazdasága érdekel.

Ugyanis a hajdukról eddig megjelent irodalom — dacára a rájuk vonatkozó szétszórta lappangó tömérdek adatoknak — szegényes. E szegénységet nem egyszer tetőző a megbizhatatlan mendemondázásokat igazítja helyre és az érthetlenség házagait nemesek kitölti a Boldizsár Kálmán alapos, gondos műve, hanem gazdag, új, érdekes és értékes, idáig még nem is ösmertett adatokat tár fel a hajdukról.

Ösmertetvén a hajduság összevörösésének előidősbéli történetét, a hajdukra vonatkozólag 1514. től 1647. ig hozott törvények rövidre foglalt értelmét és jelentőségét, a kortörténelmi előzmények magvas feltárása után rátér nagy Bocskay István támadásának időjére, a ki a prágai örült óriás Rudolf császárnak olyan hü embere volt, hogy — saját szavai szerint — „Öfelsége hűsége mellől erővel, az Öfelsége ágyuival és éles kardjával kellett elkergetni.

Ezt a Bocskay Istvánt, ki utóbb egyike lett a honfivértől ázott magyarhon első nagy, diadalmas szabadság vezérének és államférfiának. „Magyar Mózes“ néven dicsőítették az érte rajongó kálvinista hajduk, a kik meg „Bocskay angyalai“ néven becsült a jóbarát s rettegett az ellenség... Boldizsár elmondja azokat a dicső kitételeket is melyekben István fejedelem szabadságzászlója alatt és vezérletével vitézkedtek a korábbi bujdosókból, kegyetlen zsoldosokból nemzeti szabadság hőskövé nevezkedett hajduk. Semmi felesleges, törőlni való sincsen e tömör sorokban, mely a diadalmas haditörvényekről Korponára vezet mindenkit, a

Lélekemelő fenséggel nyilvánul meg az ellentétlenség országos zere. Nincs olyan párt ebben az országban, amely az abszolút császári akaratnak érvényt, vagy tekintélyt tudna szerezni. Ideig őrág csak még egy pár kétes jellemű, gyöngye agyu ember, aki erre a hitvány munkára vállalkozik, de rövid idő múlva ezeket a haladó betyárokat is elfogja seperi az egységes nemzeti erő vihar.

Szomoruan tapasztaljuk, hogy a királyi eskübe vetett ősi hitünket megrendítik a vármegyei és törvényhatósági székházakban kivillant zsanárszuronyok, mert ezekben a kivillant zsanár szuronyokban látjuk az abszolút császári hatalomnak minden erőszakosságát, törvénytelenégét s a nemzet megfélemlítésére irányuló törekvését.

De ezt a büszke, magyar fajt megédzette már a „kinondhatatlan nyomor és szenvedés” a további küzdelemre.

Ez a hatalmas, egységes, erős magyar nép nem riad vissza ezektől a kivillant zsanár szuronyoktól sem, mert ezeknek a nyomán sarjad ki újra kiontott drága véreinkből a magyar szabadság gyönyörű virága, amely teljes pompájában ismét beillatozza a nemzet friss vitéseit.

Azt az országot pedig, amelynek ilyen fia vannak — akik ily hősiességgel meg tudják védeni alkotmányukat, — császári abszolútizmussal letiporni nem lehet.

Az abszolút császári akarrattal, amely a nemzet letörésére irányul, számolnunk kell, mert ne felejtjük el, hogy idegen dínasztia uralkodik rajtunk. Hallottuk azt is, hogy az osztrák császár a maga abszolút akaratát minden körülmények között keresztül hajtja.

Szomorú tények ezek. A nemzet legyen mindenre elkészülve, mert az igazi nagy, nemzeti küzdelem csak most kezdődik.

Acélozza meg a sziveket az a gondolat, hogy a nemzetnek győznie kell. Erő a karban, kitartás a jövő küzdelmeire.

hová nemzetgyűlést hívott össze a fejedelem s a hová a császár is alkudozó követet küldött; Bocskay István híres szabadsalomlevelét itt adta ki 1605. december 12-én. Ebben a közös adománylevelben 9254 vitéz hajdu kapott adományt („az ő iyyetén igaz és tökéletes reményük jelölül nemesi cí mert is!”) ma is meglévő hajdúvárosainkra.

Boldisár Kálmán egész terjedelmében közli ezt a nagyjelentőségű adománylevelet. Közli a szoboszlói lovas hajduknak adott nemesítő és adománylevelet is, majd Báthory Gábor fejedelem azon harmadik adománylevelét is, melylyel a kallói hajduk Bőszörmény és Pród birtokába törvényesen bevezetettek, — s megjegyzi, hogy ezen adományozás és nemesítés előtt a Bocskay féle hajdukat is erősen kimustálták, annyira, hogy így a szabadsalomleveles hajduknak nagy része is a törökhódítás miatt koldusbotra jutott, földönfutó kis nemességből támadt.

Bocskay István fejedelem ezen adományleveleit Rudolf király is jóváhagyta, az 1608 évi k. e. I. t. cikk. XVI-dik cikkelye is megerősítette; de a hajduk ezonul is szereztek újabb kiváltság leveleket, noha csak az ugynevezett hat hajdu város tudta ősi jussát az 1848-diki negy á alakulásig megvédeni, a többi biharmegyei, mintegy 21 községben telepedett hajdukat lassan lassan kiváltságaiktól megfosztották a magyarság vértályogjai. A császár parti osztrák herdlők, hanem annak a kurtanyaku, főnök férfinak áldott emléke minden hajdutüzhelynél örökkön élőt, kit nem fogott a fegyver, méreggel pusztították el. A bécsi konyha főzte nevezetes erről, orv halált kotyvasztanak ott ma is minden igaz, minden nagy-magyarinak, az egész hű magyarságnak.

(Vége köv.)

Itt a kormánybiztos!

Katonai oszromállapot.

Osak nyugalom és hidegvér.

Ma hajnal óta ostromállapot van Debrecenben. Itt van a kirendelt kormánybiztos, Boda Dezső budapesti rendőrtanácsos és kísérete. Az egész helyőrség talpon van. A katonaság a főbb utvonalakat megzárította, mintha bizony ellenéges terület lenne Debrecen városa.

Ez farsangi tréfája Kriszto belügynöknek, pedig az öt hélig tartó farsang még csak január 7-én fog megkezdődni. No de Kriszto tette magát a kalendáriumon is. Nyugodjunk hát bele és legyünk esendés szemlézői az ostromállapotnak nevezett farsangi komédiának.

Ne zavarja senki a rendet, mindenképp végezze a dolgát becsületesen, munkája végeztével menjen haza családjá körébe. A kávéházak, vadéglők és egyéb mulató helyek tulajdonosait figyelmeztetjük, hogy részeg embereknek ne adjanak italt, ne hogy botrány okozhassanak. Különösen a pálinkamérések tulajdonosainak szél ez a figyelmeztetés. A részeg embereket ne evezessék ki az utcára se.

Figyelmeztetjük a polgárságot, hogy már ma megkezdte a működését a kormánybiztoság. Ne vegye igénybe senki fia a kormánybiztoságot, amely a mi törvényes hatóságainkat rendes működéséitől meg akarja fosztani. Hadd lássák be így ök maguk is, hogy Debrecenben ök feleslegesek, rájuk szükség itt nincsen. Ugy tegyen a polgárság, mintha nem is volna itt a kormánybiztoság. A mai eredményekről az alábbi tudósítást közöljük:

Boda Dezső kormánybiztos.

Késő éjjel jelentette fővárosi tudósítónk, hogy Boda Dezső rendőrtanácsost rendelték ki Debrecen kormánybiztosává.

Eredetileg úgy tervezték Budapestben, hogy Boda Dezső katonai különvonattal indul Debrecenbe olyképen, hogy a vonat este 11 óra tájban érkezék meg Debrecenbe.

Ez a terv azonban meghiusult. Azok az intézkedések, amelyeket a kormánybiztosnak előzőleg tennie kellett, oly nagyarányúak voltak, hogy kénytelen volt megérkezését hajnali fél három órára halasztani.

Az intézkedések közül legfontosabb, az, hogy teljes számú tisztviselői karral jön Debrecenbe a kormánybiztos. Az összes, főbb városi tisztviselőket fe függeszti és ezek he yett a magával hozottakat ülteti az íróasztalok elé.

Este 10 órakor két század gyalogság szállta meg a pályaudvart. Kivonult a csendőrség is Csáky gróf csendőrszázados vezetése alatt. A katonaságot arányosan helyezték el minden helyiségében a pályaudvarnak úgy, hogy a z valóságos ostromállapot képét mutatja.

Ezenkívül 20 rendőr cirkált az állomás körül, három rendőrbiztos és Végh Gyula főkapitány személyes felügyelete alatt.

Ebben az időben nagyon kevesen tartózkodtak a pályaudvaron. Mindössze

azok, akik a szatmári személyvonat érkezését várták. Mikor a szatmári személyvonat elrobogott Budapest felé, kiadták a parancsot, hogy a várótermet ki kell üríteni. A hírlapírókon kívül a benn tartózkodást senkinek sem engedték meg. A katonák gulába rakták a fegyvereket, mire a százados pihenést vezényelt.

Sorra leheveredtek erre a katonák a váróterem padjaira és titokzatos mély csendben várták türelemmel a hajnali vonat érkezését.

Az idegen katonák.

Ugy látszik, hogy a kormány minden intézkedést megtett arra nézve, mint a „Szabadság” írja, hogy a kormánybiztos teljes eréllyel torolhassa meg a Kovács Gusztávon esett sérelmet. A kormány úgy fogja fel a dolgot, hogy a népitélet tulajdonképen a király kinevezési jogát sérti.

Ezért, hogy Boda Dezső intézkedései bizonyossággal végrehajtvá legyenek, négy ezredből összpontosítanak Debrecenbe egy-egy zászlóalj, és pedig az 56, 13, 48 és 53-ik gyalogezredkből.

Ezek a zászlóaljak Szolnokon csoportosulnak, s innen jönnek át még a mai nap folyamán Debrecenbe.

Szomorú napok várnak a város polgárságára. Szükséges, hogy a lakosság megőrizze teljes higgadságát, a ki pedig hatással van polgártársaira, az is arra törekedjék, hogy oktalanul magát veszélynek senki ne tegye ki. Hazafias öntudatunk nyugalmával nézünk az események elé. Az igazságszolgáltatást sem zavarja senki művében, de azt se tévesszük szem elől, hogy a Bachkorszakhoz hasonló, törvényen kívüli időket élvén, összetartásra, egymás kiműletére vagyunk utalva.

Hol lakik a kormánybiztos?

Kovács Gusztávnak tulajdonképen két szoba volt berendezve a pályaudvaron lakosztálya gyanánt, A volt főispán ott akart megszálni, de a népitélet arra kényszerítette, hogy visszatérjen Budapestre.

Boda Dezső kormánybiztos szintén a pályaudvarnál fog lakni. A tisztviselői lakban rendeztek be a számára három szobát olyanmódon, hogy Erdei vasuti tisztviselőnek más helyiségben adtak lakást, az ő lakosztályát pedig, miután az volt a legalkalmasabb, átalakították kormánybiztosi helyiséggé. Boda Dezső nek előre leküldött butoraival.

Ezek a butorok még a 7 óras gyorsvonattal érkeztek meg.

Tömeges letartóztatás.

Mint a reggeli órákban értesülünk, a királyi ügyész rendeletére a mai nap folyamán még négy tüntető fognak letartóztatni, akikre állítólag rábizonyult, hogy Kovács Gusztávot tetteleg bántalmazták. A királyi ügyész a letartóztatandók neveit titokban tartja.

Most megkezdődtek a feladatok is... Két vasuti portást, egy vasuti alkalmazott feladása folyón, az iránt hallgattak ki, hogy kik bántalmazták a pályaudvaron Kovács Gusztávot. — Miután vallani nem

akartak, Boda ár csendőrmester őket le akarta tartóztatni. A királyi ügyész azonban nem kívánta a két ember letartóztatását s így szabadon bocsátották őket.

Az elrettentő bosszu.

Előre látható, volt hogy a kormány a debreceni esetben saját nagy kudarcát fedezte fel, mert hiszen Kovács Gusztáv ki nevezésével ismét egy királyi tenyt sikerült osuffá tennie. S-ját kudarcát most már a legmesszebbmenő bosszúval politikájával igyekszik megtorolni.

Erre vall legalább a kormány intenciójával ismerős helyről érkezett következő táviratunk: A kormány el van szánva a koalíció és a koalíciós sajtó okozta debreceni politikai botrányt példásan megtorolni. **Ezért a Debrecenbe küldött kormánybiztos** a legszélesebb körű felneveléssel van ellátva. Kötelességévé tette a kormány, hogy a botrányban közreműködők ellen a kiméletlen bírói üldözést biztosítsa. — másfelől azon hatóságok ellen, melyek a dolgok előkészítéséről tudtak és meggátolására mit sem tettek, sőt a kormány kezei között levő bizonyítékok szerint a megtörtént dolgokat egyenesen elősegítették a legkiméletlenebb és legradikálisabb szigorral járjon el. A kormány el van szánva, hogy megtorló eljárásában sem miféle tekintet előtt meghátrálni nem fog, hanem a törvény szigorával fog lesújtani. Egyszermind felelőssé teszi a koalíció vezetőit, akik a vidéki városokban bujtogatták s a tömegeket ellenszövegűkre bívták fel, ugyancsak a koalíciós sajtót is, amely nem döbben meg a debreceni eset látására sem, hanem folytatja izgatását.

Boda kormánybiztos érkezése.

Halotti, néma csend a pályaudvaron, amelyet csak olykor olykor zavart meg a csendőrszurony zöreje.

Öt peronyi késéssel robogott be az éjjeli személyvonat, amelylyel Boda Dezső kormánybiztos érkezése jelezve volt. Boda Dezső és kísérete két külön kocsiiban jöttek.

Mikor a vonat megállott, legelőször a 28 főből álló csendőrkiéret vezetője, Marjalaky főhadnagy szállt ki és néhány rövid szóval jelentést tett gróf Csaky csendőrszázadosnak. Közvetlenül utána jött Boda Dezső kormánybiztos, aki udvariasan bemutatkozott a jelenvot katonák és csendőrtiszteknek. — Ezután bemutatta a kormánybiztos a jelenlevőknek a kíséretében volt Tóth János rendőrkapitányt és Beniczky rendőrfelügyelőt. Egyelőre csak az a két rendőrtisztviselő jött vele. A kísérethez tartozott még három fővárosi detektiv.

Halotti csendben vonult az egész társaság a pályaudvar emeletén berendezett kormánybiztosi lakosztályba.

Hire futott már reggel, hogy a felfüggesztendő polgármester helyére Tóth János rendőrkapitányt, a főkapitány helyére Beniczky rendőrfelügyelőt nevezte ki Boda kormánybiztos.

Az utca képe reggel.

Tegnapiri hírnök, amelyet a félhivatalos, „Magyar Szó” nevű laptól kaptunk valóra vált. A tegnapi minisztertanács a debreceni eset megtorlására a leghatásosabb intézkedéseket tette meg. Ma reggel valóságos ostromállapot képét mutatta a város. A megérkezett rendőrkormány megkezdte uralmát. A bach kormány rémes napjai kezdődnek meg ismét, felujulnak azok a napok, amikor a magyarnak életét kellett feláldozni azért, hogy megvédje legszentebb jogait, fentartsa szabadságát és megőrizze egyedüli kincsét, az alkotmányát. Ezek a sötét gondolatok ébredtek föl bennünk, amikor végigmentünk a főúton... az az, de hogy csak akartunk, mert nem lehetett. Katonák álltak el a békésen járókelők útját. A fő utcát keresztelő mellék utcák sarkait katonakordon zárta el. A szuronyos és fegyveres

katonák képe nagy ijedelmet okozott a járókelők között, akik fuva menekültek a mellétutókba. A délelőtti folyamán megváltozott az utca képe. A katonaság 10 órákor elvonult.

Végh Gyula felfüggesztése.

Ma reggel 9 órákor Boda Dezső államrendőrségi tanácsos, a Debrecenbe küldött kormánybiztos, jelentkezett Kovács József polgármesternél. Bemutatta magát és a belügynök kinevezési okiratát. A polgármester tudomásul vette a leiratot és utasította Vecsey Imre főjegyzőt, hogy a kormánybiztost a szükséges utbaigazításokkal lássa el. A kormánybiztos kijelentette erre, hogy ő a rend helyreállítására és a tüntetés rendezőinek kinyomozására jött és azzal kezdi munkáját, hogy **Végh Gyula főkapitányt felfüggeszti állásától és ellene a fegyelmi vizsgálatot megindítja.**

Ezután a kormánybiztos Vecsey Imre főjegyző, Tóth János államrendőrségi kapitány és Beniczky Antal rendőrfelügyelő kíséretében a város házáról átment a rendőrkapitányság épületébe. Tizenhét csendőr és két szakasz katona kísérte őket.

Persze a kíváncsi nép a főkapitányság épülete előtt azonnal összevődött. A kormánybiztos kíséretével nyomban bement a főkapitány szobájába és tudatta vele, hogy felfüggeszti. A főkapitány sápadt volt, de a határozatot tudomásul vette. A kormánybiztos mindjárt kinevezte ideiglenes minőségben Debrecen város főkapitányá Tóth Jánost ki, míg helyettesévé Beniczky Antal budapesti rendőrfelügyelőt, akik hivatalukat nyomban át is vették és megkezdődött a hivatalátvétel, a melyről jegyzőkönyvet vettek fel, a melyet a főkapitány is aláírt.

Az új főkapitány.

Az új főkapitány szonnal magához kéréte a rendőrség tisztviselőit, a kik dr. Boldizsár Kálmán büntügyi osztályfőnök vezetése alatt meg is jelentek nála 10 órákor.

Az ideiglenes főkapitány bemutatta kinevezését és felhívta a rendőrtisztviselőket, hogy teljesítsék szolgálataikat.

— *Hivatali eskünk, a törvény és szabályrendeletek korlátai közt teljesíteni fogjuk kötelességünket úgy, mint eddig* — jelentette ki dr. Boldizsár Kálmán.

— Többet én sem kívánok felelte Tóth János. Mi csakis a rend helyreállításáért jöttünk és törvényeket szeretni.

Egyébiránt az ideiglenes főkapitány folyton hangsúlyozta, hogy csakis a törvényes rend helyreállítása a célja. — Minden harmadik szava a törvény hangsúlyozása volt. A tisztviselők azután rendes napi teendőikhez láttak.

Fél 11 órákor a rendőrbiztosokat hivatta magához Tóth János és kijelentette, hogy elvárja, miszerint utasításainak és rendelkezéseinek engedelmeskedni fognak. A rendőrbiztosok kijelentették, hogy hivatali esküjükhöz hiven teljesítik kötelességüket. Tóth János elmondta ezután szándékait.

Mit szól a kormánybiztos?

Délben tizenkét órákor felkeresték a helyi lapok tudósítói Boda Dezső kormánybiztost, aki a vasuti állomás épület második emeletén kapott szállást. Ott van a hivatalos helyisége is. Boda Dezső rendkívül előző keny, kellemes modoru, művelt, uri ember, akinek tapintatos fellépése igen jó hatást keltett mindenfelé.

Bemutatta kormánybiztosi kinevezését és kijelentette, hogy a rend helyreállítása végett jött Debrecenbe. A főkapitányt felfüggesztve és Tóth Jánost nevezte ki helyére. Több felfüggesztés nem lesz, mert nem lesz szükség rá.

— Felőleli-e a tanácsos ur kormánybiztosi megbízatása a főispáni jogkört? — kérdezte az egyik hírlapíró.

— Erre bajos felelnem, mert a kinevezés a végrehajtó hatalmat reám ruházta.

— Ugy értem, hogy főispáni jogokat fog-e gyakorolni kormánybiztos ur?

— Nem; én pusztán a rend helyreállítására jöttem Debrecenbe, **politikai küldetésem nincs.**

— Az önkormányzat felfüggesztéséről forgalomba került hírek tehát nem igazak?

— Nem. Ismétlem, hogy csak a rend helyreállítása és a zavargást rendező egyének kinyomozása a célom.

Fél óráig időztek az újságírók a kormánybiztosnál, akinél látogatást tett Szűcs Miklós törvényszéki elnök is.

Letartóztatások.

Ma már három foglya van a keddi tüntetésnek: *Herzeg János* tanító, törvényhatósági bizottsági tag, aki már 48 órája fogoly. *Kerekes János* talyigás, aki a gráskocsi hajította és *Schwarz Jenő* VII. gimnázista. A mai nap folyamán 22 idézést küldött ki a vizsgálóbíró. *Ezek tanúk és gyanúsítottak is egyszermind.* Valósaiktól függ, hogy tanúk, vagy terheltek lesznek-e? Bizonyos azonban, **hogy lesz még számos letartóztatás is.**

Holnapra várhatók a további fejlemények. Az ügyészség nagy erélyvel nyomozza a tettéseket, akiket zendüléssel, hatóság és magánosok elleni erőszakkal és súlyos testi sértéssel vádol. Persze aligha van rá remény, hogy a vizsgálat sikerre vezessen, mert a tüntetést nem készítette elő senki, hiszen *puszta véletlenség műve volt az egész.* A tömeg hirtelen verődött össze és senki sem hitte volna, hogy az meg is történhet, ami történt. A közönség csak tüntetni akart, de nem ölni és rombolni.

Mese és valóság.

Ellenőrizhetetlen forrásból különböző hírek kerültek forgalomba. Még hivatalos helyen sem tudják, mi a mese és mi a valóság.

Igy pl. azt hitték Budapesten, hogy Kovács Gusztáv megyefőnök ellen valóságos összeküvést szöttek, előre megfontolt szándékkal agyon akarták ütni és a halottas kocsit is azért rendelték meg, hogy rajta a halottat kivigyék a temető árkába.

Ez nem igaz. A halottas kocsit gunyból volt kint és ismeretlen egyén véletlen ötlete volt az, hogy a megyefőnököt a halottas kocsihoz tegyék. Hirtelen támadt az ötlet is, a népharag elemi kitörése is. Kovács Gusztáv saját magának köszönheti szerencsétlenségét, mert jól tudhatta volna, hogy az amugy is izgatott kedélyeket személyes bátorsága vagy vakmerősége nem fogja lecsillapítani. Ez a valóság.

Az összeküvés meséjét lehet ugyan a látszólagos valóság köntösébe öltöztetni, de azt, a mi nem igaz, nem lehet bizonyítani. Nem volt itt összeküvés, mert még a letartóztatottak sem ismerik egymást. **Nem kell feltűjni a történeteket.** Nem lehet itt szó se zendülésről.

Meddig marad itt Boda?

Mint értesülünk, Boda Dezső kormánybiztos, aki megnyugtató jelentéseket küldött a kormánynak, legfeljebb két hétig marad Debrecenben, de Tóth János rendőrkapitány esetleg tovább is itt marad. A kormánybiztosságra, miután rend van, nincs semmi szükség.

Debrecenben komolyan senki sem veszi a dolgot. Nevetségesnek tartja mindenki a kormány erőlködését. Olyan is az, mintha ágyúval küzdenének a szunyog ellen. Nem kell itt semmi rendkívüli intézkedés.

Mi lesz estére?

Ma a déli órákban híre járt, hogy estére nagy tüntetés készül. Ez a hír nem lehet igaz, mert senki sem akar tüntetni. Ha mégis lesz tüntetés, azt csakis felbékelt egyének rendezhetik.

Ezért óva intjük a polgárságot és a fiatalságot, nehogy félrevezetni engedje magát. A bujtatókra ne hallgasson senki, mert azok azért akarnak zavart csinálni, hogy megszolgálják a bérüket és így a hatalomnak a kivételes intézkedések szigorú alkalmazására alkalmat nyújtsanak.

Csak nyugalom és hidegvér!

Mit vallanak a vádlottak.

Az eddig letartóztatottak vallomásaiból már is nyilvánvaló, hogy a véres tüntetést senki sem készítette elő.

Herczegh János tanító kijelentette, hogy saját elhatározásából dobta meg záptojással a megyefőnököt. Hogy kik bántották még, nem tudja. Azt vallja, hogy hazafias felháborodásában cselekedett.

Rendkívül érdekes Kerekes János, a talyigás vallomása.

— Mért hajtotta a halottas kocsit? — kérdezte a vizsgálóbíró.

— Hát mert az az én mesterségem — felelte a talyigás.

— Mért vállalkozott rá?

— Hát én fuvaros vagyok, kérem és ha fuvart kapok, hát vállalom.

— Mikor a főispán összetett kézzel könyörgött magának, hogy állítsa meg a halottas kocsit, mért nem állt meg?

— Mért álltam volna meg? Nem ő fogadott fel, nem ő parancsol.

— Mit kapott a fuvarért?

— Ahogy kialakultuk.

— Hát hogy alkudtak?

— Az már nem tartozik ide.

— Ki fogadta fel?

— Nem ömerem, de ur volt és ugyszívesen fizetett, ahogy illik.

Schwarz Jenő, a harmadik letartóztatott, VII. gimnázista, Schwarz Vilmos butorkereskedő fia, bevallotta, hogy ő bemeat a vasuti kocsiba, de csak kíváncsiságból. A megyefőnököt nem bántotta. Herczegh János tanítót látásból ösméri, Kerekes talyigást ellenben sohasem látta. Nem tudott semmit a készülő eseményekről. Kíváncsiságból ment a vasutra. Nem tudja, kik ütötték a főispánt.

Mit ír a Budapest?

Mint a „Budapest” írja: a politikai helyzetet teljes mértékben a debreceni eset uralja. Ez az eset minden más kérdést le szorított az aktualitás teréről. Minden józanul okoskodó elme előtt világos, hogy az eseményeket a kormány készítette elő. Valóban a politikai fanatizmusnak nagy elvakultsága szükséges ahhoz, hogy valaki ne látta volna előre, hogy az a szilajság, mely-

lyel a kormány sáros lábával tiporta törvényesünket és az a vérlázító egykedvűség, amellyel tultette magát alkotmányon, szokáson és hagyományon, előbb utóbb ide fog vezetni. A debreceni eset csak természetes folytatása a darabontok erőszakoskodásainak.

Bizonyos, hogy a kormánya minden egyes retorzióvalis intézkedése csak fokozottabb mértékben fogja a kedélyeket elkészeríteni. Minden egyes lépés, a melylyel újabb igazságtalanság esik majd a jogosan felháborított debrecenieken, rohanást fogja lerombolni a békés kibontakozásnak minden lehetőségét.

Ez a helyzet már ma és előre nem látható, hogy hová fajul a válság, ha az illetékes körök idejekorára észre nem térnek és nem tesznek meg minden lehetőséget arra, hogy a jogosan felháborított kedélyeket lecsillapítsák.

Bécsi hang.

A Neue Freie Presse ezt írja mai esti lapjában: A debreceni kihágás a Fejérvár-kormány képviselője ellen komoly és súlyos jele a helyzetnek. Ha még oly komolyan és beosulatosan folytatják is a békétárgyalásokat, az a légkör, amely Magyarország fölött a tizenegy hónapos harc alatt összegyűmlett, viharokkal teljes. Az a kitörés, mely tegnap Debrecenben mint vágba, nehéz aggodalmakat öbreszt az iránt, hogy vajjon ezek a zajtalan tárgyalások ily heves izgatottságok közepete sikerülhetnek-e. Emellett még az a kérdés is felvetődik, hogy vajjon a koalíció vezérei az adott percben képesek lesznek-e a mozgalmnak gátat vetni a nagyfokú igalmat lezárni. Ha az, ami Debrecenben történt, nem marad csupán elszigetelt jelenség, akkor Magyarország az új esztendőben komoly napoknak és súlyos bonyodalmaknak néz előre.

SZÍNHÁZ.

Bérlet 80. sz. (B)

Debrecen, csütörtök, 1906. jan. hó 4-én:

Faust.

Opera 5 felvonás.

S Z E M É L Y E K:

Faust doktor	— — —	Békefi Lajos.
Mephisztó	— — —	Polgár Sándor.
Margaretha	— — —	Zilahyné Vilma.
Valentin, ennek bátyja	— — —	Perényi József.
Mártha, öreg dajka	— — —	Radó Anna.
Siebel	— — —	Sz. Pozsonyi L.

MŰSOR:

Csütörtök, jan. 4.: „Faust.” opera. (B.)
Péntek, január 5.: „Boszorkányvár.” operette (C.)
Szombat, jan. 6.: „Fehér Anna.” dráma.
Ujdonaság. (A.)

— A Faust kerül ma színpadra, mely a lapok szerint olyan előadásban került színpadra legutóbb, a milyent a vidéken sehol sem produkálnak.

Boszorkányvár. Holnap pénteken a Boszorkányvár, ez a hatalmas zenei alkotás kerül színpadra, melynek előadásában részt vesznek Pozsonyi Lenke, Radó Anna, Főthly Frida, Békefi Antal Arkossy Vilmos stb.

Fehér Anna. Gárdonyi Gézának, a Bor szerzőjének ily című paraszt tragédiája, belyár története kerül színpadra szombaton. A darab a fővárosban nagy sikert aratott s a szombati premier iránt ezért is nagy az érdeklődés. A darab főbb szerepeit Almássy Lolla, Szabó Irma, Szakács Andor, Békés Gyula, Tornyai Lajos, Polgár Sándor és Kondor Ernő játsszák.

Sz. nos legény szemes leány. Tegnap este Zilahyné S. Vilma másodszor lépett fel buzamosabb ideig tartó betegsége után szép számú közönség előtt, mely színreléptekor tapsal fogadta. azután is sokat tapsolt gyönyörűen előadott énekszámaiért a kedves játékaért. A kedves apróság után a „Bálkirálynő” került színpadra, amelyen meg Zilahy Gyulát halmozták el a tetszésnyilvánítások minden jelével.

H I R E K.

— Tanácsülés volt ma délelőtt a városi tanácsnál Kovács József polgármester elnöklése alatt, melyen folyó ügyeket intéztek el. Bejelentette a polgármester a tanácsnak, hogy dr. Boda Dezső fővárosi rendőrnagy, mint kormánybiztos Debrecenbe érkezett az állítólagos zavargásnak elnyomása végett. Közölte a polgármester a tanácsal Végh Gyula felfüggesztését és Tóth János kinevezését. A tanács ezt tudomásul vette.

— Csendőrség a városban. A kormánybiztos intézkedésére ideiglenesen a csendőrség is fog rendőri szolgálatokat végezni, holott erre nincs szükség. A csendőrség megjelenése az utcákon nagy feltűnést, mondhatni kellemetlen feltűnést keltett, hiszen ösméretes, hogy a polgárság mily elkéséredéssel foglalt állást annak idején a csendőrség behozatala ellen. Ez az indokolt ellenszenv most is feltámadt, de azért a közönség higgadtan viselkedik.

— Fővárosi újságírók Debrecenben. A debreceni nagyfontosságú eset mindenfelé a legnagyobb érdeklődést keltette, természetesen, hogy az újságokat kapkodja a közönség nem csak Debrecenben, hanem a fővárosban is. A Debrecen tegnap esti számának összes lap példányai elkeltek néhány perc alatt. A fővárosi lapok mind részletes tudósítást közölnek. Az este megjelenő Magyar Hírlap Faragó Jenő segédszerkesztőjét küldte le Debrecenbe.

— Csendőrszuronyok közt. Az ideiglenes főkapitányt, Tóth Jánost állaudóva 12 csendőrsurony kíséri a városban, ha pedig hivatalában van, az előszobában őrzik. Ez a tulságos óvatosság nemcsak fölösleges, hanem mosolyra derítő is. Egész operetteszerű volt, mikor például délután 1 órakor Tóth János a főkapitányságról kiment a vasutra, hogy a főkapitányi hivatal átvételéről a kormánybiztosnak jelentést tegyen, tizenkét állig felfegyverezett csendőr kísérte végig az utcán. Az emberek megálltak, végig nézték a furcsa menetet és nevettek. Ez a csöndes derűtség a leghevesebb kritikája a helyzetnek.

— Hamis hírek a fővárosi lapokban. A debreceni esettel tele vannak a fővárosi lapok. Némelyikben temérdek a hazug hír. Nem tudjuk, kik azok a lelkiismeretlen egyének, akik ezen lapokat félrevezették, tény azonban, hogy nem tettek vele jó szolgálatot. De mit szóljunk ahhoz, mikor még a „Debreceni Független Újság” tehát helyben megjelenő lap is valótlán híreket közöl. A többek közt ma is azt írta dr. Varga Lajosról, hogy a közönséghez irt plakátot dr. Lukács Bélával szövegezte. Ez nem igaz, mert még csak nem is találkozt Varga Lajos Lukács Bélával az említett időben. Az sem igaz, hogy a vizsgálóbíró kihallgatta Varga Lajost, mert még sem idézte. Ha még helyi lap is közli ilyen valótlanságokat, nem lehet csodálkozni azon, hogy a fővárosi lapok is tele vannak debreceni kacsákkal.

— Ebzárlat. A III. állategészségügyi körzetben a Szotyori telepen kóborló vezetett eb által a kutyák megmarattak, 40 napi ebzárlat elrendeltetett, a telepi kutyák kiirtattak. Mezőkapitányság.

— **Ablakbeverések.** Szabó Sándor csavargó az éjjel részeg állapotban a Csapó utca 100. sz. a. ház ablakait beverte. Elfogták. — Végh János endrédi gazdálkodó a Nyugati utcán csinált hasonló botrány. Bekísérték.

— **Nem daloltak a hussárok.** A helyi lapokban a megyefőnök elleni tüntetésről közölt hírek közt olyan közlemény is jelent meg, hogy a megvert megyefőnök elutazta a után a hazatérő huszárszázad a Kossuth nótát énekelte volna. Ez a hír, mely sok kellemetlenséget okozott, mint lapunkat illetően helyről értesítik, nem felel meg a valóságnak. Nem a huszárok, hanem a diákság énekelte a Kossuth nótát.

— **A telefon.** Nagy szerepe van a hírszolgálatban ennek a találmánynak. De a mostani napokban különösen sokszor veszik igénybe. Szerkesztőségünk telefonja állandóan csenge el nap és ma a Magyar Hírlap, a Magyar Szó, Magyar Estilap, Magyarország, Budapesti Hírlap, Esti Ujság, Budapesti Abendblatt és több előkelő fővárosi lap ért és kapott tőlünk telefon tudósítást a főispán véres bevonulásáról és a mai eseményekről.

— **Uj temetkezési intézet.** Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy Debreczenben, Széchenyi utca 1. sz. a., br. Podgaticky házában, Somossy és Donogán urakkal szemben, a kistemplom mellett temetkezési intézetet nyitottam, hol is minden e szakmába járó cikkek igen mérsékelt ártan lesznek kaphatók. Temetéseket rendezését kellő szakismerettel fogom végezni. Állandóan rakáron tartok: érc- és fákoporsókat, érc- és művirág koszorúkat, díszes és egyszerű szemfedőket és mindent a mi csak szükséges a gyászoló t. feleknek. Nem nagy hangu reklámmal, de tisztességes ólcsó árzenítéssel akarom a m. t. közönséget kiszolgálni. Gyászokocsikat a leg-egyszerűbbtől a legdíszesebbig bocsátom rendelkezésre. Szíves pártfogást kér Tóth Sámuel, Széchenyi-utca 1.

— **Sikkasztás.** Sarkai Bálint cserép és téglavető-telepi munkást megbizta Bojtor András szőlősi gazda, hogy a bikáját adja el. El is adta 156 koronáért, de akkor a mulatásba fogott és elakarta inni a bika árát. Már csak 102 korona volt belőle, amikor a readórság letartóztatta.

— **Az aranyóra.** Vig András Garai-utca 16 szám alatti lakos panaszt tett a rendőrségen, hogy az aranyóráját ellopták. Dobos József rendőrbiztos a helyszínére ment és mikor meogatta a káros a szekrényét, hogy honnan tűnt el az aranyórája, a ruhában-űkek közt megtalálta.

— **Uj virágterem.** A Dréher sörosarnok tulajdonosa Márkus Jenő egy teljesen új díszes terem rendezett be, melyet ajánl társaságoknak „barkettek”, „veszörák”, „lakodalma”, „mulatógok” társas összejövetelekre alkalmas külön bejárattal. E díszes terem címe Virág étterem.

— **Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrót,** mert legjobb bajusznövesztő és ápolószer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvéttel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debreczen Kossuth-utca.

— **A Népegélyző Bank** megnyílt. Heti befizetési könyvecskéi (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Puc-utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint az udvarban.

— **Önök is tudni kell.** Antidol a londoni és berlini kiállítás arany éremmel lett kitüntetve. A legjobb és teljesen ártalmatlan szer fejfájás, migraine és nátha ellen. Egy üveg K. 1.20. Kapható Muraközi, Mihalovics, Grósz Nagy Ferenc, Tóth Béla, Radákovic Géza és Balázs Ödön gyógyszerész uraknál.

Fazekas Ágostont elítélték

Távirati tudósítás.

Budapest, január 4.

A büntetőbírósa ma délelőtt ítélezett Fazekas Ágoston pestmegyei főjegyző ellen indított büropben Taby István kineve: ett megyefőnök hivatalos hatalommal való visszaélés miatt adott be paraszt Fazekas ellen ami a B. t. k. 481 §-ába ütközik. Fazekas ugyanis először nem akarta összehívni az installáló közgyűlést, majd pedig mikor összehívta a közgyűlést ez Tabynek nem tetszett, mert a tárgysorozatban nem az eskü letéveséről volt első sorban szó, hanem határozata hozataláról.

A tárgyalás melyet Drill Béla dr. vezetett, pontban tíz órakor nyílt meg. Mikor a bíróság tagjai bejöttek már zsufolva volt a terem. — Tíz óra előtt néhány perccel jelent meg a teremben Fazekas Ágoston főjegyző Polóyi Géza védője kíséretében. A vádat egy ifjú ügyész dr. Polgár Kálmán képviselte. A bír. kihallgatja ezután a vádlottat. Polóyi védőbeszéde után vétkesnek nyilvánította járásbírósa Fazekast és hivatalos hatalommal való visszaélés vádjára címen alkalmazta reá a büntetőörvénykönyv paragrafusait. A bíróság Fazekas Ágostont két havi fogházra és eddig viselt hivatalnak elvesztésére ítélte.

Érdekesek a bíróság ítéletében foglalt indokok. Ezek szerint a főispánnak joga van összehívni mindenkor közgyűlést, még olyanak is aki nincs beiktatva. Fazekas nem csak hogy nem fogantatosította az erre vonatkozó utasítást, hanem egyenesen megtagadta. Ezért a bíróságnak hivatalos hatalommal való visszaélést és az utasítás teljesítésének megtagadását kellett megállapítania.

Az ítélet ellen a védő anyagi és alaki okok miatt panasz nyújtott be. Legerősebb érve az alaki, hogy a tárgyalás anyagát a bír. nem pontosan állította össze, nem a tárgyalás alapján, hanem saját maganézeze szerit. Az ítélethirdetést a közönség gunyos kacgással és abcugolással fogadta.

Közgazdaság.

A budapest-kőbányai

sertéskereskedelmi osarnok jelentése. 1906 jan. 4.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar eredetű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül sulyban) — allérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr.-ig terjedő sulyban) — allérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 128—130 allérig. Fiatal közép (páronként 260—320 kilogrammig terjedő sulyban) 128—130 allérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) 124—126 allérig. — II. Magyar eredetű: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felül sulyban) — allérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) — allérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — allérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban 125—126 allérig. Közép (páronként 240—280 kilogrammig terjedő sulyban) 121—123 allérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 115—117 allérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) 2 Nehéz (páronként 240 kilogrammon felül sulyban) — allérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — allérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felül sulyban) — allérig. Közép (páronként 240—280 kilogrammig terjedő sulyban) — allérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — allérig. A hízott sertés átlagárnyzata kellemes.

Kiadó bolt.

Az ev. ref. Egyház tulajdonát képező néhai Mede Gyuláné féle a gróf Dégenfeld téren fekvő 4-dik sorszámú háznál, a kapu melletti bolt helyiség a folyó évi május elsejére több évekre

K I A D Ó,

a haszonbérlet felől értekezhetni lehet az Egyház hivatalos helyiségében.

Debrecen, 1906. január 3-án.

Otrokocsi Végh János,
a Debrecen ref. egyház gazdasági gondnoka.

Meglepő jó hatásnak bizonyult

írja Kossuth Ferenc, Dr. Rózsaffi Alajos a budapesti m. kir. államrendőrség főorvosa, Dr. Tóthfalussy Gyula a MÁV. h. főorvosa Hindy Szabó László, belügym. tanácsos, Báro Bánfi Farkasné, számtalan előkelő orvos stb.

Indaszesz

(sóborszesz)

csusz, rheuma, fejfájás, ellen.

DEBRECZENBEN kapható: Komlóssy Lajos, Rick József, Kiss József, Mogyoróssy Győző, Hernády Pál, Dávid Zoltán, Lusztig és Bán, Róth Antal, Darvas Miksa Bős rómei István, Somogyi Kálmán, Balogh M. I., Deutsch Lajos, Lindenfeld Jenő, Félégyházi János, Parti Ferenc, Kentsek Géza, Máyer Jenő uraknál. HAJDU NANÁSON: Schlachta János urnál.

A gyáros vevőket keres

nagy mennyiségű előnyomással ellátott törülköző, futó, milió, pohárszéktaaró, asztalfutókra stb. Ajánlatok P. J. 1600 jelige alatt Mosse Rudolphhoz Prágában intézendők.

5 korona és több napikereset.

Házimunka-kötőgép-társaság.
Keresetetek mintét nembeli egyének géptűnkön való kötésére, Egyszerű és gyors munka egész éven, otthon végezhető. Nem kell előkészítés. Távoltság nem határoz. a munkát mi adjuk el.

Házimunka-kötőgép társaság

Thomas H. Whittick és Tsa.
Prága, Petersplatz 7-25.

MAGYAR
Állam vasutak
menetrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8 24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7 17
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4 36
m. á. vasutól	reggel	5 35
vásártérről — — —	reggel	5 44
m. á. vasutól	d. e.	8 09
vásártérről — — —	d. e.	8 16
H.-Böszörmény	d. u.	11 11
8.-Sz.- Mihály	d. u.	11 20
felé	d. u.	4 41
m. á. vasutól	d. u.	4 54
vásártérről — — —	este	7 07
m. á. vasutól	este	7 07
vásártérről — — —	reggel	4 35
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4 56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4 56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5 16
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	reggel	9 35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Bpestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érkező, gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érkező, sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érkező, gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjeli 2 ó. 24 p.-kor érkező, sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8 29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6 40
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	9 24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár — M.-Sziget felől — —	d. e.	4 31
Csak M.-Sziget felől (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Sziget felől — — —	este	6 42
Szatmár felől — — —	este	8 04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11 31
vásártérről — — —	reggel	7 38
m. á. vasutól — — —	d. e.	7 40
vásártérről — — —	este	6 22
m. á. vasutól — — —	este	6 28
vásártérről — — —	d. u.	8 29
m. á. vasutól — — —	d. u.	8 35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasutól —	d. u.	7 54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs — Polgár felől vás. hoz	reggel	5 35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

Atnedvesedtek már az ön lábai?

Nem mert én nedves időben

Storm Slipper

vagy **Hócipőket**

viselek, melyek Boston Rubber Shoe Co. Bostoni gyárából valók, könnyűek és elegánsak. Kaphatók: **Kálnai Lipót, Fekete Jakab és Mandel Lipót** üzletében **DEBRECENBEN**. Vezérképviselők Ausztria Magyarország részére: **Wellisch Frankl és Társa**, Bécs I. Fleischmarkt 12 és 14.

Dürkopp-varrógépek

családok használatára, himzésre kitűnően használható.

Ipari célokra a legjobban megfelel.

Dürkopp és Társa

Gráz. Szétküldési raktár: Bécs.

Gyomorbajosoknak!

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forrt vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében **gyomorbajt**, mint:

gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyá kásodása van, egy igen jó háziszor ajánlható mely kitűnő eredménnyel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Ez a gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó hoz kevérekéből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már eszréjában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőgös, gyomorfájdalom, oszomór melyek biztos előjelei a krónikus gyomorbajnak, s ezek nehányszori használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalom, sziv dobogás, álmatlanság, ugymint vértolulások és máj, lép- és a Pfortader módszernél a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bággyadság, mindazok amelyek következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Étvágytalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjtek után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegekkel és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összeállítva: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0, cseresnye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erögyökér, haelmus gyökér a 10.0.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 és 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Az érkező feladványokra postaián válaszolunk, ha a szükséges bányag beküldöttik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„DEBRECEN”
szerkesztőségének
és
kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Etukánk
(Pistuka) kérésed meg tet-
tük hidmeg senki semit
mindent ugy intéztünk
sürgönyön, de jöj azonnal
minden meg van bocsátvk
kedvekér a te jó anyád
apád **K. E.**

Ügyes
varrónó házakhoz ajánl-
kozik. Czimeket a kiadóh-
tér.

Eladás.

Közönséges
csomag posta könyv fél-
árban kapható a kiadóh-
vatalban. Csapó u. 10 sz

Mester hegedű
teljesen kijátva, tokkal
és egyéb felszereléssel,
jutányos áron eladó Czim
a kiadó hivatalban.

A legjobb helyen
egy csinosan berendezet
fűszer üzlet, olcsó ház-
bérrel sűrűsége eladó Hol?
megmondja a kiadó hi
vatal.

Posta könyv
ajánlott levelekhez félár-
ban kapható a kiadóhiva-
talanban Csapó u. 10 sz.

Legolcsóbb bevásárlási forrás
Merkli Ferencfűszer üzlete
Fűvészkert u. 14 Telefon
374, 1 K. törmelékcsokolá-
dó 90 kr. 1 lit. jamaikai rum
80, 1 dg. császár keverék
tea 5 kr. tea sütemények
óriási választékban. 1 liter
kitűnő Ezerjő 30 kr. 100-
kg. száraz cserzőgyfa 1 frt.
házhoz szállítva.

500 darab
minta érték nélküli boríték
nagyon olcsón eladó. Czim
a kiadóhivatalban.

Szabó Lajos Fiai cég

női ruhakelme, szőnyeg és vászon áru-
házában már az előbbi évekből igen
előnyösnek ismert

női ruhaszövet vásár

folyamatban van. Eladásra kerülnek

mélyen leszállított áron

a raktáron lévő elsőrendű minőségű, nem
pedig külön e célra vásárolt értéktelen áruk.

Maradékok minden cikkből félárban.

Kirakataink bővebb tájékoztatást nyújtanak.

Az „ÜSTÖKÖS”

legelterjedtebb és legrégebbi élelapp.

49. évfolyam.

Megjelen minden csütörtökön.

Művésziesen illusztrált adomái, kitérő rovatai folytán a legkedveltebb hetilap

Előfizetési ára: ¼ évre 4 korona.

Lapunk előfizetői (nyilvános helyiségek kivételével) 3 koronáért kapják,
ha általunk rendelik meg az „Üstökös”, vagy egy címszallagot beküldenek
a szerkesztőség és kiadóhivatal címére:

BUDAPEST, VI. kerület, Desseffy-utca 26. szám.

Utaltványok így címezendők: ÜSTÖKÖS—BUDAPEST.

Ajándék! Minden előfizető megkapja ujév után a „Jókai 25 regénye modern kiadás-
ban” című illusztrált diszketetet. (Egy album Pál Hugó illusztrációival.)

Pserhofer-fagybalzsam

elismert legbiztosabb szer mindennemű fagyások ellen, nem különben
fagyás okozta elhanyagolt régi sebek eltávolítására.
1 tégely ára 2 korona.

Pserhofer-pulmonin

kittűnően bevált szer még oly idült köhögés, légesdohurut, tüdőbaj,
szamárhurut ellen, ugy gyermekek, mint felnőttek számára. 3—4 üveg
elegendő. Orvosilag többszörösen ajánlva.
1 üveg ára 2 korona 50 fillér.

Pserhofer migrän csokoládé

elsőrendű szer migrän, ideges fejfájás és neuralgia azonnali megszüntetésére
1 doboz ára 1 korona 60 fillér.

Pserhofer-arckrém

pörsevények, bőrtakák, szeplők és az arcbőr minden tisztatlanságá-
nak eltávolítására.

1 tégely ára 1 korona 60 fillér.

Kizárólagosan megrendelhető:

Pserhofer J. gyógyszer-tárában

WIEN, I., SINGERSTRASSE 15.

Járassa és olvassa a

„Biztosítási és Közgazdasági Lapokat”

minden szakember!

E lap kilenc évi fennállása alatt fényesen beigazolta szükséges és nélkülözhetlen voltát és méltán
rászolgált arra a hatalmas pártfogásra, melyben az igazgatóságok részesítették és hivatalból is ajánlották.

A lapot egy szerkesztőbizottság vezeti, amely bizottságban minden társulattól részt vesz egy egy szak-
ember s így a lap — az osztrák-magyar monarchia összes lapjai között — a legjobban értesült szakvilág.

Pontosan beszámol a biztosító-intézetek működéséről, közli a kinevezéseket előléptetéseket, fontosabb
biztosítási pereket, híreket, belföldi eseményeket. „Külföld” rovatában beszámol az idegen országokban történetekről.
A lap mindig friss, mindig változatos és hasznos, mert aki állást és tisztviselőt keres, leghamarább e lapnál érhet célt.

Előfizetési ára egész évre 5 frt. negyedévre 1 frt. 50 kr.

Kérjen mutatványszámát a kiadóhivataltól,

Budapest, VII., Vörösmarty-utca 14,

A lap Bécsben német nyelven is megjelenik!

|| Biztosítással foglalkozóknak nélkülözhetlen ||

|| Kértsnek támogatásokat e lapot ||